

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0616/ 3861

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

๑ เมษายน 2550

เรื่อง สรุปลักษณะการภัยแล้งและสถานการณ์มรสุมพืชมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2550)
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์ภัยแล้งขึ้นในหลายจังหวัดทั่วทั้งประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ประชาชนเริ่มประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้พื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายแล้วเป็นบางส่วนและคาดว่าสถานการณ์ภัยแล้งจะยังคงดำรงอยู่ต่อไปอีก ซึ่งจังหวัดที่ประสบภัยรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และมูลนิธิต่างๆ ได้เร่งระดมการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง และในห้วงระหว่างวันที่ 1 มีนาคม - 9 เมษายน 2550 ได้เกิดสถานการณ์มรสุมพืชมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน โดยกระทรวงมหาดไทยได้สรุปลักษณะการและการให้ความช่วยเหลือเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบทุกสัปดาห์แล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทย โดยสำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงขอสรุปลักษณะการภัยแล้งตลอดจนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจนถึงวันที่ 9 เมษายน 2550 และสถานการณ์มรสุมพืชมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม - 9 เมษายน 2550) นำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ดังนี้

1. สถานการณ์ภัยแล้ง (ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2550)

1.1 พื้นที่ประสบภัย รวม 59 จังหวัด 537 อำเภอ 57 กิ่งฯ 3,206 ตำบล 24,483 หมู่บ้าน

(คิดเป็นร้อยละ 37.86 ของหมู่บ้าน 67,673 หมู่บ้านใน 59 จังหวัด และคิดเป็นร้อยละ 33.24 ของหมู่บ้านทั้งหมดของประเทศ) แยกเป็น

ที่	พื้นที่ประสบภัย						รายชื่อจังหวัด	ราษฎรประสบภัย	
	ภาค	จังหวัด	อำเภอ	กิ่ง	ตำบล	หมู่บ้าน		ครัวเรือน	คน
1	เหนือ	17	155	10	889	6,093	กำแพงเพชร สุโขทัย ลำปาง แพร่ ตาก เพชรบูรณ์ น่าน ลำพูน พิจิตร เชียงใหม่ เชียงราย อุดรดิตถ์ พินธุโลก พะเยา แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ และอุทัยธานี	494,026	1,717,302
2	ตะวันออกเหนือ	19	241	38	1,655	14,718	กาฬสินธุ์ ขอนแก่น หนองคาย มุกดาหาร ยโสธร ชัยภูมิ อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ สกลนคร นครพนม อุดรธานี ศรีสะเกษ นครราชสีมา อุบลราชธานี มหาสารคาม เลย สุรินทร์ และร้อยเอ็ด	1,247,682	5,253,517
3	กลาง	6	34	1	167	1,103	สุพรรณบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรปราการ กาญจนบุรี และชัยนาท	109,550	409,554
4	ตะวันออก	8	48	6	211	1,152	จันทบุรี สระแก้ว ตราด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ระยอง และปราจีนบุรี	92,513	338,361
5	ใต้	9	59	2	284	1,417	ตรัง ระนอง นครศรีธรรมราช ชุมพร ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สตูล สงขลา และพัทลุง	72,203	251,470
รวมทั้งประเทศ		59	537	57	3,206	24,483		2,015,984	7,970,204

ตารางข้อมูลหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งเปรียบเทียบกับจำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้งใน 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา

ที่	ภาค	จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด	19 มี.ค. 2550		26 มี.ค. 2550		2 เม.ย. 2550		9 เม.ย. 2550	
			หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด	หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด	หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด	หมู่บ้าน	+ เพิ่ม - ลด
1	ตะวันออกเฉียงเหนือ	32,576	17,686	+ 1,772	16,194	- 1,492	15,004	- 1,190	14,718	- 286
2	เหนือ	16,306	5,280	+ 488	5,188	- 92	5,963	+ 775	6,093	+ 130
3	ตะวันออก	4,816	1,233	+ 331	1,233	0	1,383	+ 150	1,152	- 231
4	ใต้	8,588	1,590	+ 955	1,621	+ 31	1,532	- 89	1,417	- 115
5	กลาง	11,377	931	+ 45	1,185	+ 254	1,246	+ 61	1,103	- 143
	รวม	73,663	26,720	+ 3,591	25,421	- 1,299	25,128	- 293	24,483	- 645

❖ เปรียบเทียบกับสถานการณ์ภัยแล้งเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 2 เม.ย. 2550 (รวม 61 จังหวัด 543 อำเภอ 53 กิ่งฯ 3,233 ตำบล 25,128 หมู่บ้าน) ปรากฏว่ามีจำนวนจังหวัดลดลง 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสระบุรี และมีหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งมีจำนวนลดลง รวม 645 หมู่บ้าน

❖ ในห้วงสัปดาห์ที่ผ่านมา มีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนพัดเข้ามาปะทะกับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมพื้นที่ตอนบน ทำให้เกิดพายุฤดูร้อน มีฝนฟ้าคะนอง ประกอบกับการทำฝนหลวงของสำนักงานฝนหลวงและการบินเกษตร ประสบผลสำเร็จ ทำให้มีฝนตกกระจายทั่วไปในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ทำให้สถานการณ์ภัยแล้งในบางพื้นที่คลี่คลายลงไป

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งปี 2550 กับปี 2549 ในห้วงเวลาเดียวกัน

ร.ด.	ภาค	ข้อมูลปี 2550 (ณ วันที่ 9 เม.ย. 2550)		ข้อมูลปี 2549 (ณ วันที่ 9 เมษายน 2549)		เปรียบเทียบข้อมูลภัยแล้ง ปี 2550 กับปี 2549	
		หมู่บ้านที่ประสบภัยแล้ง	คิดเป็นร้อยละ (ของหมู่บ้านทั่วประเทศ)	หมู่บ้านที่ประสบภัยแล้ง	คิดเป็นร้อยละ (ของหมู่บ้านทั่วประเทศ)	จำนวนหมู่บ้าน + เพิ่ม - ลด	คิดเป็นร้อยละ
1	ตะวันออกเฉียงเหนือ	14,718	45.18	20,545	63.07	- 5,827	- 28.36
2	เหนือ	6,093	37.37	6,954	42.65	- 861	- 12.38
3	ตะวันออก	1,152	23.92	1,333	27.68	- 181	- 13.58
4	ใต้	1,417	16.50	373	4.34	+ 1,044	+ 279.89
5	กลาง	1,103	9.69	1,342	11.80	- 239	- 17.81
	รวม	24,483	33.24	30,547	41.47	- 6,064	-19.85

❖ เปรียบเทียบหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งเมื่อปี 2549 ในช่วงเวลาเดียวกัน (วันที่ 9 เม.ย. 2549) รวม 61 จังหวัด 484 อำเภอ 46 กิ่งฯ 3,336 ตำบล 30,547 หมู่บ้าน (ร้อยละ 41.47 ของหมู่บ้านทั้งหมด) โดยมี 2550 (รวม 59 จังหวัด 537 อำเภอ 57 กิ่งฯ 3,206 ตำบล 24,483 หมู่บ้าน) มีหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งน้อยกว่า 6,064 หมู่บ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.85

1.2 ราษฎรเดือดร้อน จำนวน 2,015,984 ครอบครัว 7,970,204 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.93 ของครัวเรือนทั้งหมด 13,498,782 ครัวเรือน ใน 59 จังหวัดที่ประสบภัยแล้ง)

1.3 พื้นที่การเกษตรได้รับผลกระทบ จำนวน 123,201 ไร่ (จำนวน 15 จังหวัด)

1.4 การให้ความช่วยเหลือ

1.4.1 การจัดหาน้ำเพื่อการเกษตร

(1) การสนับสนุนเครื่องสูบน้ำ รวม 1,676 เครื่อง แยกเป็น

- จังหวัด/อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้สนับสนุนเครื่องสูบน้ำ 856 เครื่อง
- กรมชลประทาน ได้สนับสนุนเครื่องสูบน้ำ รวม 820 เครื่อง แยกเป็น
เพื่อการเพาะปลูก 767 เครื่อง เพื่อการอุปโภคบริโภค 53 เครื่อง

(2) จังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

- จัดทำท่อนบ/ฝายเก็บกักน้ำ (ชั่วคราว) 12,782 แห่ง - ชุดลอกแหล่งน้ำ 3,516 แห่ง

1.4.2 การปรับปรุง ซ่อมและทำความสะอาดภาชนะเก็บน้ำ ดังนี้

- ถังเก็บน้ำ คสล. 1,041 แห่ง
- ถังไฟเบอร์ 912 แห่ง
- เป้าล้างบ่อบาดาล 1,747 แห่ง
- หอดังระบบประปาภูเขา 999 แห่ง
- ถังปูนฉาบ 509 แห่ง
- โถงซีเมนต์ 9,920 แห่ง
- หอดังระบบประปาหมู่บ้าน 986 แห่ง

การสร้างภาชนะเก็บน้ำ ดังนี้

- ถังเก็บน้ำ คสล. 147 แห่ง
- ถังเหล็ก 165 แห่ง
- โถงซีเมนต์ 1,149 แห่ง
- หอดังระบบประปาภูเขา 10 แห่ง
- ถังปูนฉาบ 171 แห่ง
- ถังไฟเบอร์ 159 แห่ง
- หอดังระบบประปาหมู่บ้าน 177 แห่ง
- บ่อน้ำตื้น 127 แห่ง

1.4.3 การแจกจ่ายน้ำอุปโภค/บริโภคของจังหวัดที่ประสบภัย

ใช้รถบรรทุกน้ำ 1,891 คัน แจกจ่ายน้ำ 66,308 เที่ยว จำนวน 569,311,710 ลิตร

1.4.4 งบประมาณดำเนินการใช้จ่ายไปแล้ว จำนวน 529,111,778 บาท แยกเป็น

- (1) งบอุดหนุนราชการของจังหวัด (งบ 50 ล้านบาท) 476,044,569 บาท
- (2) งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 38,955,158 บาท
- (3) งบอื่นๆ 14,112,051 บาท

2. สรุปสถานการณ์มลพิษหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม - 9 เมษายน 2550)

2.1 สาเหตุการเกิด ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2550 เป็นต้นมา ได้เกิดสถานการณ์มลพิษ หมอกควันปกคลุมในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบนใน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา ตาก น่าน และแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่ กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เพื่อติดตามและเฝ้าระวังที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งพบว่ามีค่าสูงเกินค่ามาตรฐาน (120 ไมโครกรัม/ลบ.ม.) และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกินค่ามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยในวันที่ 14 มีนาคม 2550 ที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ (โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย) จังหวัดเชียงใหม่ วัดได้สูงสุดที่ 382.7 ไมโครกรัม/ลบ.ม.

2.2 ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน ณ เวลา 15.00 น. (วันที่ 9 เม.ย. 2550) ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (ข้อมูลกรมควบคุมมลพิษ)

สถานี		PM ₁₀ *													
		27 มี.ค.	28 มี.ค.	29 มี.ค.	30 มี.ค.	31 มี.ค.	1 เม.ย.	2 เม.ย.	3 เม.ย.	4 เม.ย.	5 เม.ย.	6 เม.ย.	7 เม.ย.	8 เม.ย.	9 เม.ย.
จ.เชียงใหม่	ศูนย์ราชการรวมฯแม่ริม	-	139	123	102	98	109	89	137	143	95	90	109	114	87
	ร.ร.ยุพราชวิทยาลัยอ.เมือง	124	128	123	99	94	103	90	143	156	102	104	-	149	93
จ.ลำปาง	มรรคมศธฯ ศูนย์ลำปาง อ.เมือง	97	97	103	74	70	58	58	81	98	78	69	72	75	50
	สนง.การประปาฯ อ.แม่เงา	104	109	94	-	-	77	65	84	91	66	57	70	72	51
จ.เชียงราย	ร.ร.สามัคคีวิทยาคมอ.เมือง	141	162	139	119	120	175	123	173	174	127	101	108	156	104
จ.แม่ฮ่องสอน	ทสจ.แม่ฮ่องสอน อ.เมือง	155	172	245	258	148	157	169	271	280	347	289	212	222	187

หมายเหตุ 1. ค่ามาตรฐาน PM₁₀ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เท่ากับ 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

2. ค่า PM₁₀ สูงสุดเมื่อวันที่ 14 มี.ค.2550 วัดได้ 383 ไมโครกรัม/ลบ.ม. ที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อ.เมืองฯ จ.เชียงใหม่
สรุป ปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในจังหวัดลำปางเข้าสู่ภาวะปกติ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และ
แม่ฮ่องสอน ยังสูงเกินค่ามาตรฐานและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

2.3 ข้อมูลจำนวน Hot spot ระหว่างวันที่ 1 - 8 เม.ย. 2550 ที่แปลผลจากภาพถ่ายดาวเทียม NOAA-12
ของสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสีย กรมควบคุมมลพิษ และดาวเทียม TERRA และ AQUA ของกรมอุทกนาหะ พบว่า

วัน/เดือน/ปี	ประเทศไทยเกิด Hot spot (จุด)	ภาคเหนือเกิด Hot spot (จุด)	จังหวัดที่เกิด
1 เม.ย.50	145	22	เชียงใหม่ 8 แม่ฮ่องสอน 7 นครสวรรค์ 2 น่าน 2 ตาก 1 ลำปาง 1 เลย 1
2 เม.ย.50	260	52	น่าน 19 เชียงราย 8 พะเยา 8 แม่ฮ่องสอน 4 ลำปาง 3 เลย 3 เชียงใหม่ 3 พิษณุโลก 2 มุกดาหาร 2
3 เม.ย.50	222	49	น่าน 17 เพชรบูรณ์ 6 แม่ฮ่องสอน 5 ตาก 5 เชียงใหม่ 4 พะเยา 4 พิษณุโลก 4 แพร่ 2 เชียงราย 1 ลำปาง 1
4 เม.ย.50	75	15	แม่ฮ่องสอน 5 เชียงราย 4 น่าน 2 เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ แพร่และอุดรดิตถ์ จังหวัดละ 1
5 เม.ย.50	103	4	น่าน พะเยา เพชรบูรณ์ และแม่ฮ่องสอน จังหวัดละ 1
6 เม.ย.50	19	6	เชียงใหม่ 2 พะเยา 2 เพชรบูรณ์ และแม่ฮ่องสอน จังหวัดละ 1
7-8 เม.ย.50			ไม่มีรายงานสถานการณ์หมอกควัน

สรุปภาพรวมข้อมูลการเกิดจุดไฟไหม้ (Hot spot) รายวัน (ระหว่างวันที่ 1-8 เม.ย. 2550) ของจังหวัดใน
ภาคเหนือ 17 จังหวัด และผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

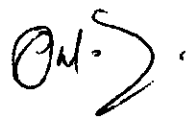
วัน/เดือน/ปี	จำนวนจังหวัดที่ รายงานว่ามีจุดไฟไหม้	จำนวนจุดที่เกิดไฟไหม้ (Hot spot/จุด)				ผลการดำเนินการ	
		ไฟฟ้า	เผาเศษพืช/	เผาใบไม้/ขยะ	รวม	ดับได้	คงเหลือ
1 เม.ย.50	4	27	0	3	30	30	0
2 เม.ย.50	7	11	0	6	17	17	0
3 เม.ย.50	4	81	0	0	81	81	0
4 เม.ย.50	7	57	0	2	59	59	0
5 เม.ย.50	1	4	0	3	7	7	0
6 เม.ย.50	4	5	0	13	18	18	0
7 เม.ย.50	3	12	0	2	14	14	0
8 เม.ย.50	2	6	0	0	6	6	0
	รวม 17 จังหวัด	606	33	155	794	794	0

2.4 มาตรการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันในภาคเหนือ “7 วันปลอดควันวันสงกรานต์”

คณะกรรมการศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันภาคเหนือ ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2550 ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม) เป็นประธาน ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เพื่อติดตามสภาพปัญหาหมอกควันในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน และรับฟังข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการลดหมอกควันในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยที่ประชุมเห็นชอบในการกำหนดมาตรการ “7 วันปลอดควันวันสงกรานต์” ในระหว่างวันที่ 11-17 เมษายน 2550 โดยให้จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน ดำเนินการ ดังนี้

- 1) มาตรการ ประกอบด้วย 5 มาตรการหลัก ได้แก่ มาตรการด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง มาตรการด้านการควบคุม มาตรการด้านการณรงค์ประชาสัมพันธ์ มาตรการด้านการปฏิบัติการดับไฟ มาตรการด้านการรายงานและประเมินผล
 - 2) แผนการดำเนินการ ประกอบด้วย 3 แผนงาน ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันจังหวัดและอำเภอ การจัดชุดปฏิบัติการป้องกัน/ควบคุม และการปฏิบัติการดับไฟ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 3) การปฏิบัติตามมาตรการ/แผนการดำเนินการ ประกอบด้วยบทบาทของภาครัฐ และบทบาทของภาคเอกชน โดยส่งเสริมให้ภาคประชาชนเป็นแกนหลักในการแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน
 - 4) ให้จังหวัดเร่งดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว โดยจัดประชุมชี้แจงนายอำเภอ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง
- จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย

โทรสาร 0-2243-2201 0-2241-7499